

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за магістерською програмою професійного спрямування «Економіка
управління та планування бізнесу»

на тему: «Шляхи підвищення конкурентоспроможності
підприємства (на прикладі ТОВ «БК «Бастіон»)»

Виконавець:

студент 6 курсу, групи М-12 центру
заочної форми навчання

Янгьоз Аліна Сергіївна _____

(підпис)

Науковий керівник:

д.е.н., доцент

Сілічева Наталія Євгенівна _____

(підпис)

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Економічна криза народного господарства України зумовлюється багатьма факторами, серед яких важливе місце займає недосконалість системи управління. Турбулентний характер негативних змін в економіці (інфляція, ріст цін на сировину та матеріали, високі процентні ставки за кредит, зниження купівельної спроможності населення) і висока складність вирішуваних нині завдань посилюють роль наукового управління у стабілізації соціально-економічних процесів і забезпеченні високої ефективності усіх видів підприємницької діяльності.

В Україні на даний час фіксують політичну нестабільність, недосконалість виробничої та соціальної інфраструктури, недостатнє інформаційне забезпечення та корупція, всі ці фактори негативно впливають на стан споживчого ринку, а обґрунтування розширення сфер діяльності підприємства на довгострокову та короткострокову перспективу допомагає покращити конкурентоспроможність підприємства на ньому. У цьому контексті дуже важливим моментом є пошук можливостей для розширення діяльності суб'єктів підприємництва. Це робить тему дипломної роботи досить актуальною.

Можливості для підприємництва є його енергетичним джерелом. Більш того виявлення та реалізацію можливостей можна вважати головним важелем підвищення ефективності підприємницької діяльності.

Одна з найхарактерніших рис цивілізованого підприємництва полягає в тому, що кожний підприємець, котрий реалізує власні задуми, водночас здійснює господарську діяльність в інтересах суспільства. Щоб отримати більший прибуток і бути конкурентоспроможним, він повинен постійно дбати про науково-технічний прогрес, підвищувати якість товарів як виробничого призначення, так і особистого споживання і здешевлювати їх.

В умовах глобалізації світового економічного простору зростають й вимоги до підвищення наукового рівня управління бізнес – структурами на основі перегляду принципів, методів, підходів до організації роботи на усіх рівнях. Це визначається високою мінливістю сучасного середовища та складає необхідність управління бізнесом з точки зору передбачення та оцінки майбутніх його можливих станів.

Обираючи сферу діяльності майбутній підприємець повинен заздалегідь проаналізувати потреби ринку у певних видах товарів і послуг, доцільність залучення коштів ззовні, визначитись з партнерами у постачанні сировини, комплектуючих виробів тощо, з торговельними організаціями та ін. При цьому бізнес-процеси ніколи не зупиняються, отже кожен підприємець постійно знаходиться у пошуку нових ринкових сегментів та сфер діяльності.

Обґрунтування поняття та методики розширення бізнесу за рахунок реалізації інвестиційних проектів, розкривається у працях І. Мазура, В.Р. Кучеренка, М.М. Єрмошенка, М.В. Мних, К.С. Салиги, В.А. Карпова. Різні

аспекти механізмів розширення та розвитку бізнесу є також предметом дослідження О.Д. Андрєєва, І.Г. Грабар, Т.В. Сердюк та інших.

Метою дослідження є економічне обґрунтування напрямків зростання конкурентоспроможності підприємства за рахунок впровадження нового виду діяльності.

Завданнями дипломної роботи є:

- розглянути теоретичні питання щодо предмету дослідження;
- провести аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «БК «Бастіон»;
- провести аналіз ринку житлового будівництва;
- обґрунтувати доцільність освоєння нового напрямку діяльності в сфері громадського харчування;
- обґрунтувати основні параметри проекту створення закладу фаст-фуд;
- провести розрахунки щодо ефективності проекту;
- провести оцінку проектних ризиків та шляхи їхньої мінімізації.

Предметом дослідження є методи, які спрямовані на обґрунтування розширення сфери діяльності підприємства.

Об'єктом дослідження виступають процеси обґрунтування конкурентоспроможності підприємства на прикладі ТОВ «БК Бастіон».

Методи дослідження. Як методи дослідження нами обрано наступні. В процесі аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства використовувались горизонтальний аналіз, метод угруповань та інші статистичні методи. Порівняльний аналіз використовувався в процесі дослідження ринку житлового та комерційного будівництва. Розрахунки ефективності проекту створення закладу швидкого харчування провадилися з використанням програмних продуктів «Project Expert» та «Microsoft Excel».

Інформаційна база дослідження. У якості інформаційної бази дослідження послужили дані бухгалтерського, управлінського й аналітичного обліку діяльності ТОВ «БК «Бастіон», статистичні дані щодо розвитку галузі, кон'юнктурні дослідження стану ринку, праці вітчизняних та іноземних науковців, дані з Інтернет - джерел.

Публікації та апробація результатів дослідження. Основні положення аналітичної частини роботи викладені в статті №9 (2018) Наукового вісника ОНЕУ «Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства ТОВ «БК «Бастіон»».

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні основи визначення конкурентоспроможності підприємства»** розглянуто сутність, види та функції конкуренції, фактори та методи оцінки конкурентоспроможності підприємства, сутність конкурентної боротьби в будівельній сфері.

У другому розділі **«Аналіз діяльності підприємства на ринку будівництва»** проаналізовано фінансово-господарську діяльність ТОВ «БК

«Бастіон», проведено аналіз ринку житлового та комерційного будівництва в Україні та проведена характеристика проекту розширення сфери діяльності підприємства.

У третьому розділі *«Оцінка ефективності проекту створення закладу швидкого харчування «Удобний FAST»»* запропоновано створення закладу швидкого харчування та проведено розрахунки інвестиційного та операційного планів реалізації проекту, показників ефективності проекту і ризиків проекту.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. ТОВ «БК «Бастіон» в основному виступає субпідрядником у будівництві житлових будівель «під ключ», а також виконує функції субпідрядника під час будівництва промислових та торгових об'єктів.
2. За період, що аналізується, виручка від реалізації зросла на 64,4%. При цьому в 2015 році був спад на 15,5% у порівнянні з попереднім роком. Це було обумовлено, по-перше, падінням замовлень на будівництво внаслідок продовження фінансової кризи і відсутності джерел кредитування будівельних робіт, а, по-друге, великими обсягами незавершеного виробництва. В 2016 році ця тенденція була усунена завдяки переходу до більш гнучких варіантів оплати за послуги компанії. В той же час, прямі витрати (виробнича собівартість) зросла дещо на більшу величину – 67,1%, що також є наслідком проблем з фінансуванням у замовників, а також падіння курсу національної валюти. Крім того це визначається необхідністю тримати ріст цін за рахунок зменшення дохідності в наслідок високої конкуренції на даному сегменті ринку.
3. Аналіз ринку житлового будівництва довів, що ситуація тут не передбачає швидких змін до збільшення рівня рентабельності для субпідрядників. Тому була сформульована ідея про розширення сфер діяльності у бік більш мобільних напрямків, які характеризуються більшою мобільністю, що дасть можливість збільшити оборотність коштів підприємства. Використовуючи переваги ТОВ «БК «Бастіон» такою сферою обрано побудова кафе швидкого обслуговування на території житлового комплексу «Удобний».
4. Однією з конкурентних переваг проекту є те, що об'єкти будуть розміщені у будинках, які будує само підприємство, а тому дозволяє економити на стартових витратах. Загалом сума інвестиційних витрат складе 1228,6 тис. грн., що приблизно на 30 відсотків менше стандартних витрат на відкриття подібного закладу.
5. Згідно балансу кеш-фло найбільший від'ємний результат балансу 1230 тис. грн. у другому місяці реалізації проекту. Починаючи з першого кварталу 2019 року він набуває позитивних значень, а до кінця 2019

- року набуває позитивних значень. Це дозволяє сформувати план залучення обігових коштів. Основні параметри плану залучення позикових коштів: Кредитор – КБ «Приватбанк»; Сума позики – 1300 тис. грн.; Процентна ставка – 26% річних; Термін повернення – 21 місяць.
6. У 1-му кварталі реалізації проекту, діяльність буде збитковою. Однак надалі ТОВ «БК «Бастіон» буде отримувати прибуток, який на кінець року складе 307 тис. грн. у розрахунку на квартал. Це окаже вплив на поліпшення забезпеченості обіговими коштами, а також на платоспроможність підприємства.
  7. При ставці дисконту 29%, дисконтований період окупності складає 17 місяців, що є добрим показником, враховуючи загальний обсяг інвестиційних витрат. Чистий наведений дохід перевищить 2,2 млн. грн. за 4 роки, що дозволить покращити фінансовий стан підприємства. Одним із найважливіших показників ефективності є показник індекс прибутковості, його значення на рівні 2,79 також перевищує нормативний рівень (1,0). Таким чином інтегральні показники ефективності реалізації проекту свідчать про доцільність реалізації проекту в напрямку розширення сфер діяльності ТОВ «БК «Бастіон».

АНОТАЦІЯ

Янгъоз А.С., «Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства (на прикладі ТОВ «БК «Бастіон»)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою «Економіка, планування та управління бізнесом», - Одеський національний економічний університет - Одеса, 2018 рік

У роботі розглядаються теоретичні аспекти визначення конкурентоспроможності підприємства, поняття конкуренція, її види та функції, фактори та методи оцінки конкурентоспроможності підприємства, специфіка конкурентної боротьби в будівельній сфері.

Проаналізовано діяльність підприємства на ринку будівництва, проведена характеристика та аналіз фінансово-господарської діяльності «БК «Бастіон», здійснено аналіз ринку житлового та комерційного будівництва в Україні, виявлена характеристика проекту розширення сфери діяльності підприємства.

Запропоновано створення закладу швидкого харчування «Удобний FAST», проведено розрахунки інвестиційного та операційного планів реалізації проекту, розроблено план ефективності проекту, виявлено ризики та проведена їх оцінка.

Ключові слова: конкуренція, конкурентоспроможність, конкурентна боротьба, будівництво, ефективність проекту, ризики.

ANNOTATION

Yangyoz A.S., «Ways to increase the competitiveness of (on enterprise example of LLC «BC «Bastion»»)

Thesis for Master degree in specialty « Entrepreneurship, Trade and Stock Exchanges» under the program «Economics, Planning and Business Management», - Odessa National Economic University - Odessa, 2018/

Diploma thesis deals with theoretical aspects of of determining the competitiveness of an enterprise, the notion of competition, its types and functions, factors and methods of assessing the competitiveness of an enterprise, the specifics of competitive struggle in the construction sphere are considered in the paper.

The activity of the company is analyzed on the construction market, characteristics and analysis of the financial and economic activity of BC Bastion, analysis of the housing and commercial construction market in Ukraine, characteristics of the project to expand the scope of the enterprise.

The establishment of the fast food facility "Udobni FAST" was proposed, calculations of investment and operational plans of the project were made, a plan of project effectiveness was developed, risks identified and evaluated.

Keywords: competition, competitiveness, competitive struggle, construction, project efficiency, risks.